

Notat

Orientering til Socialudvalget om midtvejsstatus til Social-og Boligministeriet om forsøg vedr. merudgiftsydelser for forældre til børn med handicap

Socialudvalget modtog den 24. maj 2024 en opfølgning på de foreløbige erfaringer i forsøget vedr. merudgiftsydelser for forældre til børn med handicap.

Socialudvalget godkendte den 15. marts 2023, at Socialforvaltningen kunne igangsætte et forsøg med merudgifter på børnehandicapområdet. Social-, Bolig- og Ældreministeriet har givet dispensation til, at Socialforvaltningen kan have forsøget kørende fra den 1. april 2023 og frem til den 31. marts 2026. En af betingelserne for ministeriets godkendelse af forsøget er, at ministeriet modtager en midtvejsstatus for forsøget i oktober 2024.

Socialforvaltningen har den 31. oktober 2024 afsendt en midtvejsstatus til Social-og Boligministeriet. Socialudvalget modtager denne midtvejsstatus til orientering (bilag 1).

De foreløbige erfaringer i forsøget har givet anledning til, at forvaltningen har taget initiativ til dialog med Social- og Boligministeriet om ændringer i forsøget i relation til udvidelse af forsøgsgruppens antal samt udvidelse af udgiftspakken til yderligere en udgiftspakke.

31-10-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 22009

Dokumentnummer i F2
6578697

Sagsnummer i eDoc
2024-0383976

Sagsbehandler
Miriam Nawaz

Notat

Midtvejsstatus til Social-og Boligministeriet for forsøg vedr. merudgifter for forældre til børn med handicap

31-10-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 19890

Dokumentnummer i F2
6396230

Sagsnummer i eDoc
2024-0347282

Social-, Bolig- og Ældreministeriet godkendte den 22. december 2022 Københavns Kommunes ansøgning om en forsøgsordning (servicelovens § 184) mhp. afprøvning af et forenklet bevillingssystem for merudgiftsydelser for forældre til børn med autisme (servicelovens § 41, nu også Barnets lov § 86).

Det er en betingelse for godkendelse af forsøgsordningen, at ministeriet modtager en midtvejsstatus for forsøget i oktober 2024, og at forsøget evalueres med henblik på at vurdere, om formålet med forsøget bliver opnået. Det er desuden en forudsætning for godkendelsen, at der ikke sker indskrænkning i kommunens forpligtelse til at iværksætte tilbud efter serviceloven. Ministeriet forudsætter endvidere i forbindelse med godkendelsen, at forsøget er udgiftsneutralt for staten.

Om forsøget med merudgifter på børnehandicapområdet

Forsøget omhandler et forenklet og gennemsigtigt bevillingssystem for merudgiftsydelser for forældre til børn med handicap på autismeområdet, der ansøger for første gang. Formålet med forsøget er dels, at forældrene skal opleve, at det er mere gennemsigtigt og enklere at ansøge om og få bevilget merudgiftsydelser gennem behovsstyrede pakked løsninger (jf. tabel 1 nedenfor). Dels at give forældrene mulighed for, at der går længere tid mellem opfølgningerne, mod at forældrene i stedet skriver under på en tro- og loveerklæring om uændret behov for compensation. Dette skal være med til at lette forældrenes hverdag, herunder begrænse behovet for kontakt til kommunen, og samtidig lette forvaltningens sagsbehandling. Der kan deltage op til 25 familier i projektet.

Udgiftspakke	Beløbsgrænse	Bevilget merudgift
Pakke 1	0-500 kr.	250 kr.
Pakke 2	501-1.000 kr.	750 kr.
Pakke 3	1.001-1.500 kr.	1.250 kr.
Pakke 4	1.501-2.000 kr.	1.750 kr.
Pakke 5	2.001-2.500 kr.	2.250 kr.
Pakke 6	2.501-3.000 kr.	2.750 kr.
Pakke 7	3.001-3.500 kr.	3.250 kr.
Pakke 8	3.501-4.000 kr.	3.750 kr.

Tabel 1: Behovsstyrede pakked løsninger. Tildelingen af pakkerne er afhængig af, hvilke merudgifter forældrene har, og derfor kan forældrene modtage den samme pakke mere end én gang.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet har givet dispensation til, at Socialforvaltningen kan have forsøget kørende fra den 1. april 2023 og frem til den 31. marts 2026.

Forsøget støttes af både Danske Handicaporganisationer og foreningen For Lige Vilkår. Forsøget indebærer en risiko for over- eller underkompensation af nogle forældre sammenlignet med de gældende regler. Både Danske Handicaporganisationer og For Lige Vilkår vurderer, at det er en risiko, som medlemmerne er villige til at leve med.

De foreløbige erfaringer i forsøget

Socialudvalget (kommunalbestyrelsen) godkendte den 15. marts, at Socialforvaltningen kunne igangsætte forsøget, som herefter blev igangsat 1. april 2023. De foreløbige erfaringer fra forsøgsordningen baserer sig på tilbagemelding fra rådgiverne, tilbagemelding fra For Lige Vilkår og Danske Handicaporganisationer samt kvantitative data.

Der er 21 familier som er blevet tilbudt deltagelse i forsøget, heraf har:

- 13 familier fået bevilget merudgifter
- 3 familier har takket nej til at deltage i forsøget
- 2 familier oversteg ikke minimumsgrænsen for hvornår en udgift udgør en merudgift i lovens forstand
- 1 familie har trukket sig fra forsøget (familien trak deres ansøgning tilbage, idet de blev vejledt om, at de ikke ville overstige minimumsbeløbet for merudgifter, og ville derfor modtage afslag på deres ansøgning) og
- 2 familier har sager som ikke er blevet færdigbehandlet endnu.

Forsøget er blevet implementeret i et team, som er specialiseret inden for autismeområdet. To rådgivere har kontakten til familierne og behandler deres sager, to udviklingskonsulenter bistår med at udvikle mødemateriale målrettet borgere og rådgivere, mens jurister fra området har bistået med selve opstarten af forsøget, tvivlsspørgsmål og udbredelse af forsøget.

Socialforvaltningen vil i den sidste halvdel af forsøget arbejde på at udbrede kendskabet til forsøget yderligere mhp. at øge antallet af familier i forsøget.

Der er både opstillet kvalitative og kvantitative mål med forsøget. De kvalitative mål handler om, at familierne lettere skal kunne gennemskue deres merudgiftsydelse, at de bruger mindre tid på kontakt med kommunen og dermed få frigivet tid i deres hverdag, samt at de oplever, at kommunen har mere tillid til dem. Derudover er det også et kvalitativt mål, at rådgivere bruger mindre tid på at udregne beløbet for merudgiftsydelsen. De kvantitative mål handler om, at antallet af gange

forældre skal søge om genansøgning af merudgifter reduceres fra årligt til hvert tredje år, og at sagsbehandler skal bruge mindre på at skulle både bevilge- og genbevilge merudgifter på baggrund af det gennem-sigtige og forenklet bevillingssystem.

De foreløbige erfaringer er positive og viser, at både forældrene og råd-giverne oplever et bedre samarbejde og en lettelse i sagsbehandlingen. Inden forældrene bliver inviteret til projektet, modtager de et oriente-ringsbrev om, hvordan det er i forsøget kontra den nuværende ordning.

De forældre, som deltager i projektet, har over for rådgiverne givet ud-tryk for, at de er glade for at deltage i projektet. De lægger vægt på, at sagsbehandlingen er blevet hurtigere og nemmere, idet der bl.a. er færre sagsskridt. Forældrene fortæller rådgiverne, at nogle udgifter får de dækket lidt mindre, mens andre udgifter får de dækket lidt mere, men at de ikke oplever det som et problem. Da forsøget er afgrænset til familier, der søger merudgifter for første gang, har forvaltningen ikke data på, om familier, der allerede modtager en bevilling til merudgifter, vil kunne få samme vurdering som førstegangsansøgerne, hvis model-len blev gjort permanent og gældende for alle på autismeområdet.

Hvis forældrene har interesse i at deltage i forsøget, mødes rådgiverne med dem for at tale om deres deltagelse i projektet, hvor de præsente-rer dem for forsøget og for pakkeløsningerne. Rådgiverne oplever, at de fysiske møder fungerer godt, da de skemaer, som de gennemgår på møderne, er nemmest at sidde sammen om, og de kan her gå i dybden med reglerne om merudgifter. Ønsker forældrene at deltage i forsøget, kan de på mødet underskrive en samtykkeerklæring om deres delta-gelse i forsøget. Dermed slipper forældrene for først at skulle printe, un-derskrive og sende ind via e-Boks.

Rådgiverne vurderer ligesom forældrene, at sagsbehandlingen er nem-mere i forsøgsordningen. Rådgiverne kan gå direkte fra mødet med for-ældrene til at træffe afgørelse og sende den til familien. I forsøget skal forældrene nemlig ikke dokumentere og sandsynliggøre hver enkelt ud-gift, ligesom rådgiverne ikke skal udregne merudgiften krone for krone. Rådgiverne følger forældrenes vurderinger af behovet for pakken sam-menholdt med forældrenes forklaringer om, hvorfor de har disse udgif-ter. Rådgivernes opgave består i at placere familierne i de relevante pak-ker, ud fra en dialog med dem om, hvilke typer merudgifter de vurderes at have samt en anslået størrelse på disse. Rådgiverne peger desuden på, at det er positivt, at afgørelserne bliver korte og overskuelige.

Tidsforbrug

Socialforvaltningen har set på, om forsøgsordningen har reduceret eller øget rådgivernes tidsforbrug/sagsbehandlingstid.

Tidsforbrug - sagsbehandlingstid

Der ses foreløbigt til at være en kortere sagsbehandlingstid for de familier, der deltager i forsøget (dvs. den tid der går fra, at familien ansøger om dækning af merudgifter til de modtager en afgørelse), hvilket underbygges af rådgivernes egne erfaringer.

Dog ligger sagsbehandlingstiden i forsøget over den politisk vedtagne sagsfrist i Københavns Kommune for merudgiftsområdet, som er 56 dage. Derfor bliver det et særligt fokus fremadrettet i teamet at få sagsbehandlingstiden bragt ned.

I den resterende del af forsøgsperiode sættes bl.a. ind med følgende tiltag for at nedbringe sagsbehandlingstiden:

- Mulighed for mundtligt samtykke: I datagrundlaget på forsøgsgruppen kan vi se, at for de familier, der foretrækker telefonmøder (4 ud af 13), bliver sagsbehandlingstiden ofte forlænget. Det kan bl.a. forklares ved at samtykkeerklæringen kan forsinke sagsprocessen, da familierne skal udskrive, underskrive, scanne og sende erklæringen tilbage modsat de fysiske møder. Fremover vil Københavns Kommune gøre det muligt at afgive samtykke mundtligt i forbindelse med telefonmøder, som vil blive dokumenteret på lige fod med det skriftlige samtykke.
- Bedre tidsstyring: Deling og opfølgning af best practice omkring bedre tidsstyring hos rådgiverne, vil blive et særligt fokusområde fx ved at booke sig selv til opsamlende møde efter et borgermøde, så sagen hurtigere behandles.
- Ledelsesfokus: Herudover vil det blive et særskilt fokus for lederne at følge op på sagstiden, for at skabe et bedre sagsflow.

Tidsforbrug - procestid

Da det ikke er muligt at trække data fra sagsbehandlingssystemet DUBU, kan vi ikke foretage en kvantitativ sammenligning af det reelle tidsforbrug fra det tidspunkt rådgiveren begynder at behandle ansøgningen, til de sender en afgørelse (procestiden). Rådgiverne påpeger dog, at de bruger mindre tid bl.a. på:

- Udregning af merudgifter: da de ikke længere skal lave kontrolarbejde som at slå op i kataloger, udregne merudgift krone for krone, søge på hjemmesider for at finde bedst billigt egnet eller sammenlignelige forbrug for neurotypiske børn.
- Reduktion af opfølgninger: Tro- og loveerklæringen, som forældrene får til underskrivning en gang årligt gør, at der ikke skal følges op én gang årligt, men hvert tredje år medmindre der kommer ændringer. Rådgiverne skal derfor ikke længere gennemgå alle merudgifter og indhente oplysninger og dokumentation fra forældre hvert år.

Tidsforbrug - familier

Udover den kommunale tidsbesparelse ligger der også en formodet tidsbesparelse hos familierne, der deltager i forsøgsordningen sammenlignet med den normale praksis:

- Mindre dokumentationsarbejde: Forældrene skal ikke længere bruge tid på at gemme eller fremsende dokumentation og sandsynliggøre hver enkelt udgift.
- Kortere ventetid: Afgørelserne skal efter hensigten også ske kortere tid efter mødet, og dermed skal familierne gerne opleve, at det er nemmere og hurtigere at få den hjælp, de har brug for og ret til.
- Reduktion af opfølgninger: Den årlige opfølgning erstattes af en årlig tro- og loveerklæring og dermed færre møder og dokumentation.
- I forenklingen af sagsgangen ønsker Københavns Kommune at bidrage til en oplevelse af en tillid hos både familier og rådgivere og i sidste ende give en oplevelse af bedre service og dermed større tilfredshed.

Økonomi

Københavns Kommune har sammenlignet udgifterne for forsøgsgruppen (13 familier) med en kontrolgruppe (23 familier), der er bevilliget løbende merudgifter inden for samme målgruppe (børn eller unge indenfor autismeområdet) og fra det samme team med afgørelsesdato inden for forsøgets periode (fra april 2023) ud fra den normale ordning. Der er blevet målt på de gennemsnitlige merudgifter pr. måned.

Udgiftsniveauet i forsøgsgruppen er ikke steget væsentligt sammenlignet med kontrolgruppen. Sammenlignes de gennemsnitlige udgifter pr. måned i forsøgsgruppen (i alt 3.373 kr.) med kontrolgruppen (i alt 2.765 kr.), ses en forskel på ca. 607 kr. Socialforvaltningen vurderer, at denne forskel ikke er statistisk signifikant, og det er uvist, hvorvidt differencen skyldes forsøgsordningen, eller dette er tilfældigt. Dette underbygges af, at begge grupper har en nogenlunde sammenlignelig spredning (de største udgifter pr. måned (max) og de mindste (min) samt de udgifter, der går flest gange igen (typetal)), jf. nedenstående tabel 2.

	Forsøgsgruppen	Kontrolgruppen
Gennemsnit i kr.	3.373	2.765
Typetal	1500	1800
Min	500	700
Max	10.000	10.500

Tabel 2: Sammenligning af udgifter mellem forsøgsgruppen og kontrolgruppen.

Tilbage melding fra Danske Handicaporganisationer og For Lige Vilkår

Socialforvaltningen har spurgt både Danske Handicaporganisationer og foreningen For Lige Vilkår, om de har fået en tilbage melding fra deres medlemsorganisationer/medlemmer.

Danske Handicaporganisationer har ikke hørt noget om forsøget fra deres medlemsorganisationer, og fortæller, at de typisk vil høre fra en medlemsorganisation, hvis der opleves udfordringer. Foreningen For Lige Vilkår har på deres facebookgruppe og deres medlemsforum i

foråret 2024 spurgt, om der nogle der deltager i forsøget, men har ikke hørt retur. Når de fortæller om det til forældrene, er der flere, der er interesseret, og spørger hvordan de kan komme med i forsøget. De fortæller forældrene, at det er på forsøgsbasis og, at det er Københavns Kommune der udvælger, og henviser dem til deres sagsbehandler/rådgiver.

Udfordringer og potentialer

Med forsøget er der tale om en kulturændring hos nogle rådgivere, som i mange år har haft fokus på kontrol samt at sikre dokumentation og registrering i henhold til de lovgivningsmæssige krav. De skal nu arbejde ud fra en tilgang, hvor familiernes vurdering bliver udgangspunktet for fastsættelse af merudgiftsydelsen, og hvor den årlige opfølgning bliver erstattet. Rådgiverne laver fortsat en faglig vurdering i sagerne, hvor de fx vurderer, om en ansøgt merudgift er en reel merudgift sammenholdt med andre børn uden en funktionsnedsættelse. Derfor er der enkelte eksempler, hvor familierne har fået en delvis bevilling og delvist afslag.

Anmodninger til Social- og Boligministeriet

Nærværende midtvejsstatus har givet anledning til, at forvaltningen vil gå i dialog med Social- og Boligministeriet om følgende ændringer i forsøget:

1. Socialforvaltningen ønsker at udvide forsøgsgruppens antal fra 25 familier til 50 familier inden for samme målgruppeområde (autismespektrumsforstyrrelser). Vi ønsker desuden, at familier der i dag modtager merudgiftsydelser uden for forsøgsordningen kan deltage i forsøget, hvilket vil give et bedre sammenligningsgrundlag. I dag er det kun nye familier der kan deltage i forsøget.
2. Udvidelse af udgiftspakken til en udgiftspakke på 4.000+ kr. til at imødekomme behov hos familier, der kan have brug for hjælp til hentning og pasning af barn ifm. skæve arbejdstider, søskendehensyn eller sygdom hos forældre.